

Socialismen – begreppsförhör 1

lärare *Gunnar Hyltegren*

Para ihop *det bästa* siffermärkta begreppet med var och en av de bokstavsmärkta beskrivningarna.

1. arbetare
2. arbetsmarknaden
3. begåvningsreserv
4. de nödvändigaste behoven
5. den sociala miljön
6. det kapitalistiska samhället
7. fackföreningar
8. investeringar
9. klassamhälle
10. konfliktteoretikern
11. löntagare
12. löntagarföretag
13. radikal
14. reformist
15. revolution
16. rättvisa
17. snedrekrytering
18. sociala reformer
19. tjänstemän

Välj det bästa ordet!

A. Säljare kan organisera sig för att minska den minst sagt olustiga konkurrensen mellan sig. Denna typ av organisationer är självklara rättigheter för socialister. Utan dessa organisationer skulle priserna på denna marknad bli orättvisa och skapa ett "rättkallt" samhälle.

B. Utan att ge sig på roten till det onda - kapitalismen - tror denna typ av socialister på möjligheten att utnyttja det goda i systemet samt kontrollera det onda med lagstiftning av typ sociala skydds-nät.

C. Om det i befolkningen mellan 20 och 65 år finns 50% arbetarklassfamiljer, så borde det vara cirka 50% arbetarklassbarn på högskolorna i Sverige. Nu är det inte så. Siffran är ungefär 35% (lite grand beroende på hur man räknar). Detta kallar socialister för

D. Kunde man tillförsäkra alla detta, innan vissa skall tillåtas få köpa Mercedesbilar, så skulle det enligt socialisterna få som effekt ett mjukare samhälle och en tryggare tillvaro.

E. Du blir inte först och främst vad du äter. Inte heller sådan som dina gener bestämmer. Den kultur som du växer upp i ger dig dina intellektuella verktyg, dina ambitioner och dina värdeuppfattningar. Det är detta som huvudsakligen påverkar dig och formar din personlighet.

F. Om man skall förstå sitt samhälle bör man begripa att egenintresset spelar stor roll. För att överhuvudtaget kunna förstå samhället kan man inte först och främst utgå från enskilda personer, t.ex. kungar eller politiker. Man måste dela in folk i grupperingar efter sin ställning i samhället, t.ex. sin yrkesställning. Varje samhälle är detta. Sveriges befolkning har inte samma grundläggande intressen.

G. Till roten gående, dvs. grundlig.

H. Där tänker man sig att säljare och köpare av arbetskraft möts och kommer överens om priset på arbetskraft med hänsyn tagen till kvalité och mängd. Det är ingen plats i egentlig mening, dvs. ingen geografisk plats.

I. Den grundläggande betydelsen av detta ord är tillverkning av "verktyg" i vid bemärkelse. Ordet "verktyg" står här för alla de typer av hjälpmedel som människan använder för att uträtta någonting - producera något. När ett företag köper nya "verktyg", t.ex. fordon, datorer och maskiner, så gör de detta.

J. Aktieägarna äger andelar i aktiebolag. På bolagsstämman får de rösta och antalet röster beror på vilken typ av aktier de har samt hur många. Detta kan enligt socialister leda till en orättvis ordning där de få ägarnas intressen kan kollidera med de många anställdas intressen. Detta är ett sätt att demokratisera denna ordning, säger en del socialister.

K. Medlemmar i LO-fackförbund.

L. Exempel på detta är medbestämmandelagen, arbetstidslagen och lagen om allmän sjukförsäkring. Genom dessa lagar anser socialisten att folkflertalet får en ökad frihet. Man kan beskriva detta som en frihet från att tvingas "överbekymra" sig om framtiden.

M. En person som har åsikten att samhället fungerar som en arena för olika intressen. Man anser inte att samhället fungerar som en kropp i harmoni där de olika organen samspelar och har nytta av varandra.

N. Tänk dig att det finns en maktgruppering i det svenska samhället som dagligdags fattar beslut som berör i princip alla människor. Denna maktgruppering sitter också på möjligheten att påverka opinioner genom massmedia, t.ex. reklam, annonser, tidningar och TV-kanaler. Hur tar man ifrån dem deras makt?

A. B. C. D. E. F. G. H. I. J. K. L. M. N.

Här nedan skriver du ditt svar:

.....

Lärarens preliminära rättning (kritiseras i steg 2)

2p / rätt svar

A.	B.	C.	D.	E.	F.	G.	H.	I.	J.	K.	L.	M.	N.
7	14	17	4	5	9	13	2	8	12	1	18	10	15

KLIPP BORT hela sidan under strecket.
Lägg rättningssmallen ovanför eleven svar.